

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 SI 15 ALE FIE-CAREI LUNI
și se plătesc tot-dă-nu înainte

In București la casa Administrației.
Din Județe și Strenătate prin mandate postale
Un an în tară 30 lei; în strenătate 50
Sease luni : 15 : 25
Trezi luni : 8 : 18

Un număr în strenătate 15 bani

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

ADMINISTRATIA
No. 16, — STRADA ACADEMIEI, — No. 16

Director politic: ALEX. V. BELDIMANU

REDACTIA
No. 16, — STRADA ACADEMIEI, — No. 16

"Munca" și "Adevărul"
Cumularzii
Iar legea clerului

Apa la Iași

Doamna Maria C. A. Rosetti

București, 16 Februarie 1893

"Munca" și "Adevărul"

Ziarul Munca caută ceartă ziarului Adevărul.

Face bine? face rău? — Răspunsul il pot da membrii comitetului, ce au direcția organului socialist.

In numărul de alalta-iert, Dumineacă, unul din redactorii ziarului Munca, după ce insultă într'un mod trivial pe timur de deputat Ion C. Grădișteanu, care, cu rizicul de a atrage pe capul său fulgerile socialistilor internaționali, a declarat în Cameră că vă este ca România să fie a Românilor și numai a Românilor și politicele și economicele, apoi caută nod în parțial grupul democrat-republican care inconjoară ziarul Adevărul.

Voi reproduce pasajul care privește pe directorul acestui ziar:

Si aşa numita presă democratică tine să bată în struna sărlatelor, sau cel mult să păstreze o tacere epurească. Adevărul nu se pronunță categoric — situație foarte comodă — dar găsește nimerit să laude pe toți junii și bătrâni și să distins în campania anti-semită. Printr'o mimușă, pe care numai Romanismul o poate explica, a ajuns ca și înțărul Ion Grădișteanu, un domnitor fără talent, un fabricant de clișeuri naționale, să treacă la nemurire în Instantaneele ziarului Adevărul, ca un tinér talentat, energetic.

E firesc dar, ca în campania aceasta, în care fiecare să gândește numai la colegiul electoral ori la gentilii lectori, noi să dăm la cap acestor porori care numai cinstesc nu pot face veacul în care trăim.

Incep prin a declara că numai creșterea echilibrat al unui socialist nervos, poate da naștere acestor strani teori cum că, pentru a fi democrat, trebuie numai de cat să-ți deschizi porțile casei jidovime.

Am zis reu echilibrat, căci voi aminti autorului rindurilor reproduse mai sus că energicul ziarist francez Henri Rochefort este naționalist, este dușmanul cel mai invinsat al evreimel, ceea ce nu-l înpledează de a fi un democrat convins și statoric.

Au oare pretenția — nu zic socialist, căci cunosc și prețesc pe mulți din el — dar redactorul ziarului Munca de a monopoliza în presă apărarea ideilor democratice?

Să o spue francamente, pentru că cel puțin să știm că avem o luptă cu un nou solu de privilegiați.

Așa numita presă democratică — vorbind de ziarul Adevărul — a exclamat cu ironie nenorocitul autor al acestor necumpărante cuvinte!

Dar care ziar a luat mai cu foc, mai cu convingere, mai cu tenacitate apărarea clasei desmoștenite, acestor clase pentru care — precum am zis-o nu de mult — nu există nică o legătura civilizatoră, acestei nenorocite clase căreia i se refuză orice drepturi pentru a-i se impune numai datorii.

Și în fața acestor însărcinătoare stări de lucruri, se găsește un re-

Adevărul

Să te ferești Române! de cuiu strein în casă

V. Alexandru.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE

Din BUCUREȘTI și JUDEȚE se promesc:
NUMAI la ADMINISTRAȚIE
din STRĂİNATATE, direct la administrație și la toate oficiale de publicitate.
Anunțuri la pagina IV 0,30 b. linia III 2, - lei II 3, - lei
Insertiunile și reclamele 3 lei rândul.
La Paris, ziarul se găsește de vânzare cu numărul la kioceul No. 117, Boulevard St.-Michel.

UN NUMER VECIU 30 BANI

dactor al ziarului Munca, care, cu revoluția sufletească (?) vine și ne vorbește de filo-semitismul umanitar (?) adăugand că preferă să fie acuzat de exces de filo-semitism de către un dram de anti-semitism!!

Din pana unui Roman să fi eșit oare aceste rinduri? — Această întrebare îmi amintește mărturisirea lui Ioan Nădejde cum că D-sa, înainte de a fi Roman, este socialist.

Adevărul nu se pronunță categoric — situație foarte comodă — a adăugat autorul articoului de care mă ocup.

In numerele de la 7 și 14 Iulie 1891, Adevărul, sub semnatul directorului său, s'a pronunțat foarte categoric în cheștiunea evreiască. Regret că aceste două articole nu au avut onoarea de a fi ceteite de redactorul ziarului Munca, căci acea lectură l-ar fi convins că, în cheștiunea de naționalitate, grupul care încjoară Adevărul nu se leagăna în sferele înalte ale umanității.

In ziua de 10 Noembrie 1891, în fața unui mare număr de cetățeni ieșieni întruniti în sala Pastia, reprezentând șeful socialiștilor internaționali, a declarat în Cameră că vă este ca România să fie a Românilor și numai a Românilor și politicele și economicele, apoi caută nod în parțial grupul democrat-republican care inconjoară ziarul Adevărul.

Să vin acum la discursul rostit de D. Ioan Nădejde.

Tabloul pe care Domnia Sa ni-l a facut asupra cauzelor care au desfășurat industria mică era foarte fidel; Domnia Sa ne-a arătat că înainte de ieșirea junimismului la maia.

Conservator fin de tot, este om de principiu iar nu de găscă; independent de caracter, nu prea și supus șefilor cari conduce partidul conservator.

Bărbat-nostim, simpatic și blajin, e iubit de mai toată lumea.

Intelligent și instruit, știe de toate și le știe bine. Cu o judecăță dreaptă, străitorul la munca și de o modestie rară, Gută Manu ar fi putut ajunge mult mai departe, dacă l-ar fi plăcut mărirea și politica militară.

Pe unde a trecut, s'a distins dând probe de preactivitatea, capacitatea și pricerarea lui la treaba.

Ca director general al Regiei, prin munca sa fără preț și gratuită vestelor sale cunoștințe, aceasta mare și importantă administrație este singura care merge bine astăzi sub controlul.

Spirit practic, om cu tact, cu mult gust, înțelept la lucrările și la vederile largi cum și denșul, ar fi de sigur cel mai bun și cel mai prieten al Capitaliei.

Mulți prieteni său folosesc de staturile și pricerăriile lui în afaceri; pe mulți i-a scăpat Gută Manu de beile, afară de unul singur pe care la viriț meș până peste cap, și acela este chiar deosebit.

Pentru toti deștept, pentru deșeul a buclărișo.

Semne particolare: — Nu-i plac oamenii cari vorbește prostii; le dă voe însă să le facă.

să, nu pot de căt să ne facă să zimbim pe noi toți cari incujură ziarul Adevărul și cari suntem hoțari și a luptă fără preget la realizarea programului democrat-republican.

Nu cred că aceste amenințări triviale vor obține aprobația șefilor partidului socialist; în orice caz noi încă odată nu vom da la cap fraților noștri în democrație, de și internaționalismul ne desparte de el. Vom da la cap fără milă tuturor străinilor cari s'ar încerca a intra într'un mod piezis în cetatea Românișului, în familia românească :

Termen acest articol cu deviza grupului democrat-republican.

Poporul Român înainte de orice!

Să fim întâi Români și apoi umanitari și democrați!

Alex. V. Beldimanu.

A se vedea „Ultime Telegrame“
la pagina III

INSTANTANEE

Grigorie N. Manu

Până mai acum cățăva ani, unul din cei mai frumoși bărbați din București: astăzi un fel de baceea de si are numai vră 50 de ani.

Poartă monoclu, însă îl poartă cu mult mai înainte de ieșirea junimismului la maia.

Conservator fin de tot, este om de principiu și nu prea de găscă; independent de caracter, nu prea și supus șefilor cari conduce partidul conservator.

Bărbat-nostim, simpatic și blajin, e iubit de mai toată lumea.

Intelligent și instruit, știe de toate și le știe bine. Cu o judecăță dreaptă, străitorul la munca și de o modestie rară, Gută Manu ar fi putut ajunge mult mai departe, dacă l-ar fi plăcut mărirea și politica militară.

Pe unde a trecut, s'a distins dând probe de preactivitatea, capacitatea și pricerarea lui la treaba.

Ca director general al Regiei, prin munca sa fără preț și gratuită vestelor sale cunoștințe, aceasta mare și importantă administrație este singura care merge bine astăzi sub controlul.

Spirit practic, om cu tact, cu mult gust, înțelept la lucrările și la vederile largi cum și denșul, ar fi de sigur cel mai bun și cel mai prieten al Capitaliei.

Mulți prieteni său folosesc de staturile și pricerăriile lui în afaceri; pe mulți i-a scăpat Gută Manu de beile, afară de unul singur pe care la viriț meș până peste cap, și acela este chiar deosebit.

Pentru toti deștept, pentru deșeul a buclărișo.

Semne particolare: — Nu-i plac oamenii cari vorbește prostii; le dă voe însă să le facă.

Hagiaki

Cumularzii

Conservatorii au o tactică: votează legi și reforme, pentru ca să aișă cu ce se sălădua față cu cei săraci cu duhul; când e vorba însă de aplicarea lor, cîntecul se schimbă: legile aspre sunt aplicate cu multă rigore adversarilor politici, iar pentru a nu-i ele nu există; iar legile favorabile unei clase a societății se întâmplă contrarul.

Legea contra cumularului, pentru care conservatorii au făcut un zgromot infernal în timpul opozitiei unite și pe care a trîmbătă-o cu atâta entuziasm, după ce a votat-o este o armă cu două tăsuri în mână lor.

Pe când unii nenorociți nu sunt lăsați să mânânce o pâine, numai pentru că nu se închină vîtelului conservator; agenții electorali de toate gradele se bucură de o absolută libertate, când e vorba de a cumula.

Îată căteva dovezi, culese din ziarul Balcanii:

Părintele Savin, pe lângă postul de preot la Sf. Spiridon, ocupă și pe cel de consilier al garnizoanei. Amândouă salarele la un loc trece peste cifra de 300 lei pe lună. Părintele Savin însă a asudat mult în alegeri. S. S. are de făcut multe cheltuieli cu amanta S. S. și de aceea este lăsat în pace a cumula.

P. S. S. Părintele vlădică de la Sf. Spiridon primește de la Epitropie un salar de 500 lei pe lună. El bine, acest salar nu îl ajungea și, pentru a-i satisface toate trebuințele, a silit pe P. S. S. Arhimandritul Ierofet, care slujește biserică de vîre-o 50 ani, să se retragă la pensie (cu vîre-o 90 lei pe lună) pentru ca vlădică de

la Sf. Spiridon să fie numit vicar al Mitropoliei și să îl se mai dea 300 lei pe lună, pe lângă cel 500 ce-l primește de la Sf. Spiridon.

Ce zice D. ministrul al cultelor despre modul în care se execuțiază ordinele sale circulare? Ce zice I. P. S. S. mitropolitul despre modul în care se aplică legea cu-mulului în eparhia I. P. S. S?

Dar nu numai la clerci, și la laici vedem același respect pentru legea asupra cumulului.

In Iași, devine vacant postul de șef al unuia din biourile de servitori.

Ca serviciul să nu suferă, în acest post se numește D. Tisescu, intendentul spitalului clinicelor.

Lăsat că ambele salare trec peste suma de 300 lei, dar apoi, aceste două funcții, chiar prin natura lor, sunt incompatibile.

Intendentul unui spital trebuie că fie veche la postul său. Șeful unui biuro să fie la postul său de la 8 dimineață până la 12 și de la 2—8 după masă.

Cum se va împărtășii D. Tisescu în două pentru a putea îndeplini îndatoririle celor două funcții ce le ocupă?

Popa Savin este unul dintre cei mai imobili și mai nerușinăți agenții electorali și, dacă cînstea ar fi o noțiune care să fără parte din cunoștințele guvernului, acest onorabil cu potcap ar trebui ras. Cei lații sunt tot favoriți de ai puternicilor zilei.

Otățenii trebuie să înceapă să înțeleagă că legile azi nu mai însemnează nimic și deci să trateze în consecință pe acel, care pretinde că le aplică.

Argus.

Iar legea clerului

Am arătat la ce se reduce înbutățirea soartei clerului din proiectul de lege presentat de D. Take Ionescu. Memoriul clerului ieșean adresat corporilor legiuitorilor, nu exageră nimic când spune că acest proiect nu ameliorează starea materială a clerului, ci legiferează miseria lui.

— Am arătat apoi drepturile de amestec ce și le rezervă ministerul cultelor în afacerile bisericelor: dreptul de numire, dreptul de destituire, dreptul de suspendare, dreptul de dare în judecată.

— Am arătat în sfîrșit lovitura ce dă înțeleptă de la unirea și curajosul ministrul de culte organizatiile de păstorii bisericelor în afacerile bisericelor! Acest drept și l'a asumat D. Take Ionescu din altă pricina, pentru că așa a fost bunul D-sale plac, — și vom spune de ce.

Ar fi absurd să presupunem că logofetul cultelor și-a luat dreptul de numire, de destituire, de suspendare și de dare în judecată a clericilor, așa... de florile de măr Negresit, D-sa (adecă mai corect partidul căruia i-a pus la dispoziție serviciile D-sale în schimbul unui portofoliu), a avut un interes, să incă un mare interes, pentru ca să recurgă la o asemenea măsură gravă. Si care a cel interes?

</div

nescu se va putea atinge de această instituție și-i va putea sfârma toată organizația ei străveche, organizație consacrată de secole întregi de practică, fără ca servitorii ei să nu se ridice, să nu protesteze cu cea din urmă a lor energie și să nu lupte cu desesperare pentru a recuceri bisericile drepturile ce i-au fost încălcate și răpite. Ioan N. Roman.

APA LA IAȘI

IV

Motivele de care s-au simțit indemnante diferitele consiliuri comunale de a obține alimentarea orașului cu apă prin propriile sale mijloace sunt multe, dar dintre toate două sunt de bună seamă cele mai de căpetenie: 1) faptul că lucrările efectuate prin concesiuni sunt mai scumpe; 2) că sunt mai reale.

Intrădevăr, concesionarul care riscă un capital de 2-3 milioane se îngrădește cu toate precauțiunile ca să nu piardă nimic, — și pe de altă parte el își ia toate măsurile ca să căștige cât mai mult. Cei pasări, lui ce costă pe comună și pe cetățenii căștigul lui! Interesul lui — cum a arătat așa de bine D. Poni — este cu totul deosebit și protivnic celui al cetățenilor și al municipalității.

Concesionarul nu poate pierde din vedere că exproprierile ce ar fi silit să facă îl vor costa mai scump de cât pe o autoritate care-care. Apoi *ungerile de osie* nefinalizabile într-o țară cu moravuri ca ale noastre... Toate aceste compează la densus, toate aceste sunt prevăzute, cu aproximații umflate, în ofertă lui. Și dacă prețul cu care el va vinde apa consumatorilor va fi exorbitant în raport cu valoarea ei reală.

Dar chiar admited, cu o nemărginită bună-voință, o concesie imaculată, admited că concesionarul nu va căștiga de căt 25% asupra capitalului angajat în întreprindere, — căștig destul de bun, — încă și în acest caz concesia nu e socoteala cea mai bună. De ce n'ar rămâne acest căștig în lada comunei, sau și mai bine în punga cetățenilor? De ce n'ar plăti municipalitatea numai 6 sau cel mult 7% asupra unui împrumut amortizabil într'un număr de 30-40 de ani?

Al doilea inconvenient e lipsa de garanții că lucrările făcute prin concesiune vor fi bune și durabile.

Toți concesionarii cari s-au perindat până acum pe la comuna Iași, oferindu-se a alimenta orașul cu apă, au făcut cu destulă îngrijire și cu o egoistă prevedere toate calculele financiare. El au cerut comunei să le asigure consumația unei anumite cantități de apă; au stipulat prețul metrului cub — și un preț de 40-50 b. până la 1 leu și un preț destul de concesionare; — și prevăzut că cișmele se obligă să lase pentru publicul sărac, care nu și poate aduce apă în casă, căte guri de apă pentru incendii — și cișmele și gurile de apă sunt destul de puține... Așa și totuși aceste cestiuni sunt foarte importante pentru comună și pentru cetățeni, de oare ce nu toate apele sunt de aceeași calitate, nu toate sunt încărcate în aceeași măsură cu materii organice sau minerale vătămătoare sănătăției, și nu toate sistemele de aducere și de distribuire sunt de o potrivă de bune.

Apele curgătoare sunt în deobște condamnate, ca ape potabile. Descooperite sunt, vînturile și locuitorii de pe malurile lor aducă și aruncă în ele tot felul de necurătenii... Să ne închipui că s-ar aduce la Iași apă de Prut. Prutul vine din Bucovina și până ce dă în județul Iași parurge vre-o 400 de km. Câte necurătenii nu aruncă în el vîntul, oamenii și animalele, pe această intindere? Si dacă în Bucovina ar fi o epidemie, — holera de pildă, — ori cine își poate închipui ce primejdii ar constitui pentru ieșeni Prutul, care în partea lui superioră slujește de canal de scurgere a tuturor necurătenilor, provenind din spălătul rufelor, diferitelor obiecte infectate, etc., din Bucovina, iar în partea lui inferioară servește ca sursă de apă potabilă pentru cetățenii din a doua Capitală a României!

Tot așa Siretul, Jijia, Bahluilu nu sunt recomandabile, ca ape curgătoare. Apel stătătoare, precum lacurile, iazurile, etc., sunt de asemenea condamnate ca ape de băut, — mai ales pe continentul nostru, — și pentru aceleași binecuvintate motive.

Ei bine, cei mai mulți din concesionarii cari au făcut oferte pentru alimentarea orașului Iași cu apă propun tocmai aceste ape. Monnier propune apă de Prut; Slad & Bonet sunt vagi în proponerile lor, rezervându-și o latitudine fără margini în această privință; iar Dimsdale & Comp. din Londra exclud Jijia, Bahluilu și apele stătătoare, dar menține Prutul și Siretul. Defavorabilă în alte privințe, — și anume sub raportul finanțier, — singură proponerea Scordescu-Daste e mai convenabilă din acest punct de vedere. Și ea o dovedă mai eloquentă că de mult

îl doare pe concesionari capul de sănătatea publicului, ne poate servi următorul fapt:

Monnier se angajează la început să aducă 6000^{m.c.} apă de izvor din cariera Păun de la Repedea. El face contract cu Primăria, și depune o garanție de 100.000 de lei; contractul se aprobă de minister și se votează de Camere. Dar Monnier contractase fără să fi făcut studiile necesare. Când aduce pe inginerul său, acesta îi spune că de la Repedea nu se poate obține de căt vreo-^cătăva sute de metri cubi. Ce să facă atunci Monnier, care contractase pentru 6000^{m.c.} și depuse garanție de 100.000 de lei? Aduce pe inginerul hidraulic Lindley, — pe care acum îl propune D. Konya ca să verifice studiile din arhiva Primăriei, — și Lindley... ce să facă și el?... ca să-și scape clientul din incarcătura în care încăpuse cu Primăria și să-l facă să-și poată scoate cei 100.000 de lei garanție, poropune... dar ascultați ce propune: *Propune să se izezească părții murdar Calcaina și din acest părții să se dea apă de băut cetățenilor!* Iar în ce privește iezișuirea... apoi *ea să se facă pe locul și în punctul cel mai potrivit pentru aseminea lucrări.* (Cată precizione!). Consiliul comunal, rău, a respins propunerea, — și a făcut foarte bine; a înapoiat concesionarului garanția, — și a făcut foarte rău... Dar pe noi altă ceva ne interesează: ne interesează grija ce poartă concesionarii sănătăței publice.

Apoi în ce privește modul de aducere apoi și de distribuire în oraș, el nu e indifferent pentru comună; din contra o interesează foarte mult, de oare-ce după 30-40 de ani comună intră în deplină proprietate a lucrărilor care aparținuseră în acest timp concesionarului. Negresit că cu cât mijloacele de aducere și de distribuire a apelor vor fi mai lesnicioase și cu cât natura însăși, inclinarea naturală a terenului, etc., va lucra mai mult, cu atât va fi mai economic pentru comună.

Ei bine, ca să se aducă apă din Prut până la Iași, *ea trebuie să fie ridicată în patru elevatori*. Dar întreținerea a patru elevatori reclamă cheltuile enorme, pe care comuna va trebui să le facă în permanență, dacă nu va deschide ochii și nu va fi cu băgare de seamă la început.

E ușor a zice: *Concesiune! ca să nu ne mai batem noi capul, ci să și-l bată concesionar!* Dar gândit-ău oare cu maturitate părinților comunei Iași la ceea ce facând așa luat o asemenea măsură? Datuși și socoteală ce sistem nenorocit introduce? Prevăzutu-i-aș ei toate consecințele?

Ei cred că nu — și voi să căuta să dovedesc aceasta în articolul următor. Ioan N. Roman.

I. MICHELET

Doamna Maria C. A. Rosetti în Revolutia de la 1848

Era în 18 iunie 1848. Doamna Rosetti, se afla în durerile celei de întâi faceri. Bărbatul său, la picioarele patul, aștepta plin de grije și de nerăbdare, se uită la ceas. Femeea sa știa pentru ce; la orele 6 revoluția trebuia să facă cel întâi pas.

Rosetti trebuia să însorească pe doi prieteni cari plăcau să ridice țara. Patria îl chema; tipetele femeii sale îl țineau pe loc.

Nu mai puțin îngrijată de întâzire, bărbatul său, la picioarele patul, aștepta plin de grije și de nerăbdare; se uită la ceas. Femeea sa știa pentru ce; la orele 6 revoluția trebuia să facă cel întâi pas.

Tinuta la pat, în acest moment de turburare, nemiscață, nestându-și nimic prin putință, ea suferea și tacea. Nu era singură și nu putea măcar cu gândul să-și urmeze bărbatul. Camera îl era deschisă, visitele curgeau: prietenii compătimitoare veneau de curiositate, priveau, observau. Acea cameră, acel apartament era, totuși o stătie, adeverător focal al mișcării.

Tirania însă avea un ochi deschis asupra Doamnelor Rosetti, un spion care n'a părăsita. În acele momente ale întâi faceri, în care ținărea femeie avea nevoie de îngrijiri de mamă, o streină a îngrijea, dar pentru a o denunța. Nu era mișcare, nu era suspin care să nu fie notat: o femeie se strecura îndată și se ducea să spună prinește tot aceea ce văzuse său bănnuse.

Revoluția îsbucni în ziua de 23 iunie; în ajun fusese o căldură arzătoare. În timpul nopții, leuza auzea din pat niște sgomute ciudate, strigăte neînțelese și flăerători, descărcați de pușcă în depărtare, fără să stie dacă aceasta era vijelie sau revoluția. Deodată ferestrele se deschid cu sgomot, geamurile se sparg, perdelele zboără. Muma, împăimântată, își strânge copilul la să. O trombă trecuse peste oraș, susținând Dumnezească! susținând strămoșilor oare? sau acela al nouei patrii? România se naștea în mijlocul vîjeliilor.

Într-o dimineată, o damă, o adeverătoră prietenă, foarte bine informată de adeverător, intră și zice! „Rosetti ar fi trebuit să se ascundă! În curând se auzi un sgomot de arme, de pînjeni; un prieten intră galben la față: „Rosetti e arestat“. La această lovitură doamna Rosetti nu arăta niciodată o emoție, se mulțumi numai a în-

crucișă mânele sub plapomă. Cei ce o observau nu găsiră nicăi o turburare, nicăi un semn de teamă.

Astfel se stăpâni tot timpul că avu marori suspecti. Seară, veniră doar servitori, oameni vechi de casa Rosetilor, un albanez și o doică bătrînă. El se uită cu ochi plini de lacrimi, la portretul mamei lui Rosetti, moartă de curând; leuza, pusese acel potret la picioarele patului său, pentru ca să vadă în timpul durerilor, și să se incurajeze de acea vedere. „Ah! ce bine a făcut Dumnezeu, zisea el, c'a luat-o la densus pe bună noastră! Ștăpână înainte de a fi văzut a ceste lueruri!“ La aceste cuvinte atingătoare, D-na Rosetti nu se mai putu stăpân... Înima i se deschise; și se lasă copilul în pază lui Dumnezeu și vrea să alege singură la palatul guvernului. Turcii erau deja peste tot locul. Un prieten, întâlnind-o o oprește: „Unde alergi? Chiștă membrul guvernului cari mai rămăsese, să oprim poporul de a combate, de a se întoarci... Cu toate acestea, corpul Pompiilor nu voră să se predă; un ccaș intreg 150 de oameni ținăru piept contra 12.000, ucisera o mulțime de Turci până ce apoi, periră și el.

Se știe că revoluția avu loc prin bucurătatea de înimă a poporului, care nu putu să lase în fieră pe acel ce-si primindu-se viață pentru el; forță inchisoare și iată-l pe Rosetti liber. Venind spre casă, un om cu desevirire abătut îl oprește în uliță; era ginerile printului: „Scăpă pe print, zise el, poporul îl amenează viață“. Rosetti îl găsi în fundul palatului, galben și tremurând, gata să facă, să zică, să semneze tot ce i-să da. El semnează din toată inima acul de liberate a poporului și ia ca miniștri oameni de așa deținute.

Dar după frică și altă frică, Consulul ruseșc îl arată armelor Țarului, care se

pilul în brațe, era în mijlocul câmpului, împreună cu cele-lalte două Dame din oraș, împărțind paine la țărani, cari, cu tot răbdatul de foame și frig în timpul nopții, șdeau acolo, cu o răbdare de neînchipuit.

De o dată multimea se ridică, se înbulzește, mai mult își sună pîrul: trădare! Ei vedeau în depărtare, escadrone de Turci, care intră în oraș. Atunci Doamna Rosetti voia de asemenea să se întoarcă, să dea alarmă; un cavaler turc o împiedecă oprindu-l caii, dănsă îl arătă copilul. Turcii își urmează drumul. Doamna Rosetti se întoarce, strigă, merge și-l lasă copilul acasă în pază lui Dumnezeu și vrea să alege singură la palatul guvernului. Turcii erau deja peste tot locul. Un prieten, întâlnind-o o oprește: „Unde alergi? Chiștă membrul guvernului cari mai rămăsese, să oprim poporul de a combate, de a se întoarci... Cu toate acestea, corpul Pompiilor nu voră să se predă; un ccaș intreg 150 de oameni ținăru piept contra 12.000, ucisera o mulțime de Turci până ce apoi, periră și el.

A doua zi după invaziune, un om co-

losal (cat un munte) intră fără stirea slujbilor la Doamna Rosetti, și îl zise: „Doamna, aveți în vedere în noul, avem îngro-

ate arme și steaguri; suntem 2000 de

oameni hotărîți, vom cîdea pe camp, il vom scăpa“. Dar în același timp, prin consulul englez ea astăză să peste trei zile vor fi eliberati.

A treia zi încă nu-îl liberase, dar a doua zi pe la amiază, el plecă spre frontieră ungurească, cu pasaporturi și o escortă de său încă de la amiază, D-na Rosetti se întoarce la camp, însă ca prin farmec, total dispărut; nu mai era corturi, nu mai era nimic: campul pustiu. O singură sentinelă turcească era numal, care, fără să zică nimic, arăta cu virful baionetei, drapelul către Turcia, spre mează și încă de cum spre răsărit. Înțelese îndată că nu spre frontieră ungurească îl ducea, ci spre Dunăre, că Rusia oprișe pe Turci de a se ține de cuvint.

Atunci se întoarce și-l vindu chiar în

aceea că tot ce avea mai scump, primește

darură și lacramile prietenilor sale, și-să

părăsește pentru tot-deauna casa iubită,

acel focar al familiei, care fusese și acela

al libertăților unui popor. D-na plecă,

seara, neluându-și nimic alt de căt hainele de pe sine și un mantel pentru a în-

văz copilul; multă vreme în urmărie

scumpilor săi prizonieri, avea să nu mai

locuiescă acoperiment de casă. Mica Liby*)

nu avu drept casă, drept leagăn, de căt

hainele mamei sale.

II

D-na Rosetti urmărește și ajunge pe prizonieri

Un singur om o întoarcește: era Brătianu, travestit, pe care-l căuta prețindenter, omul a căruia voință și hotărire nestremută îl împăință. Si el o părăsi îndată, prevăzând că ar putea mări primăjdia, capul său așa de cunoșcut și atât de amarnic urmărit.

Deci singură, în puterea nopții, mergea prin ploaia ce curgea riuri, său mai bine zis, într-o mahneă cumplit. La o biată baracă schimbă caii; o țărăncă care-l șe

înainte se oferi să dea ea lapte copilului.

Ce dulce măngăiere de a găsi o inimă de

mare!

Infirșit, dimineată văzu Dunărea, înimă

no îneșlase. În mijlocul ei, văzu o luntre

ce ancora și în care erau prizonierii**).

Pe țerm era un om; D-na Rosetti i se

adresează, era din fericire doctorul căpă-

tele turcești din orasul vecin. Printre

D-na erau și înțelegeră captivitatea

bărbatului său, lucru care îl se refuză spre

**bue să fie semnat cu numele și
adresa autorului, care se păstrează
de redacțione în modul
cel mai discret.**

STIRI TELEGRAFICE

PARIS, 15 Februarie. — Camera a adoptat cu 406 voturi contra 15, ansamblul bugetului.

D. Ferry a lăsat posesiunea de fotoliu președintelui. El a pronunțat un discurs, prin care mai întîi a mulțumit Senatului pentru că a făcut să inceteze ostracismul cel-lisbea până-acum. El a constatat că grație Republicii parlamentare, ordinea a fost menținută fără multe sfârșări; finanțele restabile, armata reformată și consolidată. Republica, prin înțelepciunea ei, și-a câștigat în Europa amicilor puternice și prețioase, care sunt probe sigure că guvernul Franției este durabil. D. Ferry a vorbit în urmă de rolul Senatului.

Armonia este adeverită formulă de guvernământ parlamentar; însă armonia incetează când înlăturarea începe. Niciodințre cele trei puteri nu trebuie să absoară pe cele lalte două. Senatul nu se va face niciodată un instrument de disordie sau un organ retrograd. El nu este nici de cum un inimic al nouăților generoase, nici al inițiatiilor îndrăsnețe. Trebuie să stimă la întâmpină transformările necesare atât în ordinea economică, cât și în ordinea politică, Republica este deschisă tuturor; ea primește pe totuști oamenii de bună credință; însă pentru a-ceasă nu trebuie ca republicanii să-si acorde resbel unitătoră (aplause vii).

PARIS, 15 Februarie. — Sucursala din Paris de la Laenderbank a primit aproape 40 milioane de subscriski la noua rentă aur austriacă.

PARIS, 13 Februarie. — Camera a adoptat cu 215 voturi contra 204 un amendament al D-lui Robert Mitchell prin care se stabilește un impozit de 20 franci pe an pentru fiecare servitor care poartă livră.

Gaulois anunță că mulți din acei ce frecuentează culisa se vor duce în Bruxelles, din cauza imposibilității asupra operatorilor de bursă.

Partidul bulangist ales pe D. Andrieux drept candidat al său în arondismentul al saptelea la viitoarele alegeri generale. D. Andrieux a promis să destăinuască numerole deputaților compromisi și reprezintând o parte din parlament.

BRUXEL, 14 Februarie. — Intrunirea conservatoare a adoptat în intrunirea de aseară, cu aproape unanimitate, o moțiune prin care se respinge sufragiul universal și propunerile D-lor Graux și frere Orban.

DIFERITE STIRI

DIN TARA

Temperatura: Observația caselor A. Menu et C-nie, optician, Calea Victoriei 83, pe ziua de 16 Februarie 1893.

Miezul nopții	+ 0
7 ore dimineață	+ 3
Amiază	+ 9
Inălțimea barometrică	762
Starea cerului: senin.	*

Duminică 14 curent am avut fericirea a lăsat la una din acele serate pe care eu greu le potu uită. Saloanele D-lui și D-nel Leonida Stănescu prezenta un aspect cu totul feeric și în realitate te puteai crede într-un adeverat raiu. Mi-ar fi cu greu să pot descrie modul de primire de care se bucură oră care invită care intra această casă. Simpatica D-na Stănescu purta o toaletă foarte elegantă renaissance grenat, traie royale, galbenă. Printre frumoasele invitate am putut distinge pe D-nele: locot. Victoria Tulcea născută Stănescu, în bleu; D-na Metaxa în albastru; D-na Măltopol în roșu; D-na locot. Zamfirescu în rose; D-na Fălcovanu; D-na Zoe Hanart în gris; D-na Vămeanescu în rose; D-na dr. Georgescu, D-na Popescu, D-na dr. Popp, D-na Smărăndescu, D-na Iorgulescu, D-na Săleşcu, D-na Vălescu, D-na Woiciecky, D-na Poenaru, D-na Bascovici, D-na Călinescu, D-na Stătescu, D-na Isvoranu, D-na Bacaloglu, D-na Costescu, D-na colonel Măldărescu, D-na Bogdan, etc. etc.

Între Domnisoare am observat: Domenicoarele Metaxa în rochii empire albe cu roșu; D-rele Woiciecky una în alb și alta în rosu; D-ra Măldărescu, o bună dănuitoare; D-ra Velescu foarte simpată; D-ra Popescu, D-ra Sardelly, D-ra Radulescu, D-ra Pană Constantinescu, D-ra Bogdan, D-ra Poenaru în alb; D-ra Iorgulescu, etc., etc.

Intre Domnisoare am observat: Domenicoarele Metaxa în rochii empire albe cu roșu; D-rele Woiciecky una în alb și alta în rosu; D-ra Măldărescu, o bună dănuitoare; D-ra Velescu foarte simpată; D-ra Popescu, D-ra Sardelly, D-ra Radulescu, D-ra Pană Constantinescu, D-ra Bogdan, D-ra Poenaru în alb; D-ra Iorgulescu, etc., etc.

Cotilionul care nu s-a sfîrșit de căziori de zi ne-a făcut pe toți să părăsim cu regret această casă de la care ne a rămas o frumoasă și neștersă amintire.

Aciote.

Diaconul C. I. Kihai din Galați s-a prezentat în redacția noastră și ni s-a plins că ducându-se zilele trecute la cancelaria mitropoliei din capitală, unde avea să-si ia un certificat de transferare, a fost insultat în chipul cel mai trivial de către directorul cancelariei din cauză că l-a văzut pe diacon purtând căciula în cap în loc de potcap.

In zadar bietul diacon a incercat să convingă pe directorul cancelariei că toți preoții din Galați poartă căciula în timpul șerbului, — directorul împărtășă, înjură și bătea din picior.

Noi atragem atențunea Mitropolitului asupra purtării directorului cancelariei.

Denumindu-se în contra D-lui Rujoreanu, subdirector la Imprimeria Statului, mai multe neregularități, ministerul a făscinat pe D. Pencevici, inspector ad-hoc a face o anchetă în cauză.

Găsindu-se în contra D-lui Rujoreanu, subdirector la Imprimeria Statului, mai multe neregularități, ministerul a făscinat pe D. Pencevici, inspector ad-hoc a face o anchetă în cauză.

D. Pencevici couchide în raportul său la destituirea D-lui Bujoreanu. D. Deshiu se opunea la această destituire și vrea pur și simplu demisiunea.

Cunoșcutul nuvelist St. Băsărabeancu (D. Victor Crăcescu) a scos zilele acestea de sub tipar în editura librăriei H. Steinberg un frumos volum intitulat *Schițe și Nuvole*. D. Băsărabeancu e unul din mulți în cărora el de talent ce-i avea și de aceea suntem siguri că volumul D-sale va avea succes. Prețul e numai 1 leu.

Ni se denunță din comuna Pronita-de-sus, județul Prahova, că în această comună se află ca primar un anume Stoica Mihaiu Monta de ale cărui purtări etitorii noștri și autoritățile respective se vor convinge să-l facă să-l numească celor făptuite.

Așa, zilele trecute numitul primar s'a dus într-o cărciumă de vis-à-vis de primărie, în care cărciumă se află și locuitorul Gheorghe Stan Pană cu femeia lui. După ce primarul a băut până să-l îmbătățească, a început apoi să pretindă numărul locuitorilor să-l plătească băutura, acesta refuzând, și-a lăsat femeea și-a plecat la o altă cărciumă de teamă a nu fi lăsat la bătăie de artăgousul primar. De abia însă intrase bietul locuitorilor în noua cărciumă când se pomenește cu dol vătășel trâmbiș de primar carl începând cu luna ianuarie, de către cărui legăt ca pe vite de gard înlocuindu-i acolo fără nicio hrana.

Din întâmplare, sosind în inspecție subprefectul I. T. Ionescu cu D. Munteanu, conducătorul șoseelor, a găsit pe menoriță în poziție cu doar vătășel trâmbiș de primar carl începând cu luna ianuarie, de către cărui legăt ca pe vite de gard înlocuindu-i acolo fără nicio hrana.

Președintele, însă, a ordonat de a puș pe locuitor și pe soția lui în lanțuri, virindu-în oborul în care se țin vîtele de gloabă. De gătitul menoriților soții li s-au pus lanțuri cu lacăt și i-au legat ca pe vite de gard înlocuindu-i acolo fără nicio hrana.

— Sedința se ridică la orele 4.

funcționare a clerului, că a asigurat foarte bine existența bisericelui supunând-o tot-o dată controlului Statului care o întreține.

Se cere inchiderea discuției, îndată ce D. Jonescu sfîrșește discursul său.

D. N. Fleva, vorbește contra; cerând să fie lăsat măcar un orator să mai vorbească contra, pentru că majoritatea să se lămurăescă și să nu cadă jertfa increderei sale.

Se închide discuția.

Se votează apoi luarea în considerare a legii, cu 64 voturi, contra 20.

La ora 6 se ridică sedința.

Sedința de la 16 Februarie 1893

Sedința se deschide la ora 1 jum. sub președinția D-lui V. Pogor.

Prezenți 110 deputați.

Se fac formalitățile obișnuite.

Se votează indigenate și recunoașteri.

Se intră în ordinea zilei și se începe votarea pe articole a legii clerului.

D. C. C. Dobrescu cere că să deschidă din nou discuția generală.

D. Pogor președinte, îl chiamă la chestie, art. I.

SENATUL

Urmarea sedinței de la 15 Februarie 1893

Senatul declară de utilitate publică 35 proprietăți de pe șoseaua Bolintinul, expri-

ndu-le.

D. Millo dă lectură proiectului de lege, prin care se autorizează guvernul de a ratifica convenția asupra mărcilor de fabrică cu Austro-Ungaria.

După o discuție între D. P. S. Aurelian și D. Al. Lahovary, proiectul este adoptat cu 41 voturi contra 10.

— Sedința se ridică la orele 4.

Sedința de la 16 Februarie 1893

Președintele D-lui Gh. Cantacuzino.

Prezenți 74 senatori.

Se fac formalitățile obișnuite.

D. C. Urdăreanu cere că din partea ministerului domeniilor să-i se păsească la dispoziție dosarul acțiunii intentate antrenorului, care a clădit ministerul domeniilor.

— Senatorul se ocupă cu recunoașteri și indigne.

Ultima Informații

Din Țără

Se zice că D. doctor Felix ar fi trimis o circulară consiliului sanitar din țără, prin care îl invită să ia cele mai riguroase măsuri în privința curăteniei și a salubrității publice, pentru că la vară, zice D-sa, holera ar fi iminentă și țărul, pe lângă că este cel mai expus este tot odată și cel din urmă oraș în ceea ce privește curătenia.

Nu știu ce va hotărî administrația comună. Cel puțin până acum văd că ea se îngrijește de a se aprovisiona numai cu omnibusele de cărat morți, în caz când holera s-ar ivi.

D-nii consilieri par că așa ar veni numai pentru că holera va veni numai pentru că se ajunge la acest rezultat. D. Holban vroștează numai de căt să dovedească cum că a inaugurat o eră nouă la S. Spiridon.

— Ancheta de la Sf. Spiridon nu e încă terminată. Deficitul constatănd scade mereu, acumă se zice că ar fi numai de 15,000 de lei, — și încă cu tendință de scădere. Adeverul e că se fac mari și binevoitoare sfârșări pentru a se ajunge la acest rezultat. D. Holban vroștează numai de căt să dovedească cum că a inaugurat o eră nouă la S. Spiridon.

Cu toate acestea se pare că D. Holban e foarte amără și îngrijit. Acum D-sa se reînbunădește pe funcționarii caselor. El sunt destituiți și înlocuiti pe un cap.

Așa, Vineri 11 a. c. D-sa a destituit pe D. Manoliu-Copcea, fratele D-lui Em. A. Manoliu, redactorul ziarului *Ecoul Moldovei*. Motivul destituirii este, că *Ecoul Moldovei* a publicat o dare de seamă relativ la Panamaua de la Sf. Spiridon D. Manoliu-Copcea a fost bănuit, că ar fi inspirat acea dare de seamă. Sub conservatorii așa. Omul e prigionit până în a zecea spătă.

Ceea-ce e curios este, că D. Manoliu-Copcea a fost indemnăt mai întâi să dă prin *Evenimentul* o desmințire celor publicate în *Ecoul Moldovei* și să facă declarația — inutilă pentru niște oameni de omenie — că nu e autorul acelui articol; iar după ce D. Manoliu-Copcea se supune la toate acestea, el este destituit!

D. Manoliu Copcea nu e singurul destituit al D-lui Holban. D-sa a mai destituit pe D. A. Giurăneanu, pentru motivul că și în general vorbind, este copiată de Gr. Maniu, avocat, cu o prefată de D. D. G. Popescu. Un volum (Tomul I) de 325 pag. Editura tipografiei Gutenberg. Un exemplar Le 8.

Faptul că literatura juridică franceză este destul de bogată, face ca pe acest teritoriu să se producă foarte puțin la noi. Când toată legislația noastră, civilă și penală, în general vorbind, este copiată, după legiurile franceze, însă se înțelege, că oamenii de legi, se mulțumește cu cea cea ce s-a scris în limba franceză, aceasta cu atât mai mult, cu că această limbă este limba, putem zice, curentă, a profesiunilor libere. Va se zice în ceea ce priveste codul civil și penal, ori ce scriitor juridic, pentru a fi original, nu și poate îndrepta activitatea, de căt în ceea ce priveste diferențele dintre ambele legislații. În colo, fie care este expus, a rapeta cu alte cuvinte, cele deja spuse de maestri francezi.

Nu tot același lucru se întâmplă, cu celul comercial, care modificăndu-se sub ministerul D-lui Stătescu la 1887, a fost luat din legiuirea nouă italiană. Un comentariu a acestui cod este absolut cert, atât pentru lumea pur juridică a oamenilor de drept, că și pentru lumea comercială. Acest "gol" este astăzi umplut de savantă și serioasă lucrare a confratului nostru de la Dreptul, D. Grigorie Maniu cunoscutul academician și patriot, Vasile Maniu.

D. Maniu, într-o lucrare, care va cuprinde 8 volume și a propus a împlini la-

Maine se va da sentința la Curtea de Casătie în marele proces de succesiune Sturdza-Gorciacoff.

Vineri s-a făcut partagiu laverelor rămase după defunctul Ioan Marghiloman.

Avere s-a împărțit între D-nele Irina Marghiloman și Scarlat Ferikide, precum și între D-nii Al. și M. Marghiloman.

Fiecare din moștenitori a primit cinci milioane și jumătate, parte în banii, parte în moși.

Ultime telegrame

BRUXEL, 15 Februarie. — Rezultatul ple-

biscitului din Bruxel și a mahalalelor. Inscripti 117,700; votanți 60,279, dintre cari 48,660 au votat pentru propunerea Janson, prin care se acordă dreptul de sufragiu la etate de 21 ani

